

ภาคผนวก

เนื้อเรื่องย่อวรรณกรรมที่นำมาศึกษาวิจัย

1. ปูนปิดทอง

เป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับปัญหาของครอบครัวในสังคมไทยส่วนใหญ่ มีตัวละครเอกคือ สองเมืองและบาลีสองเมืองเป็นเจ้าของคฤหาสน์ติดลูกไม้หลังใหญ่ ดำเนินธุรกิจหลายอย่าง มีผู้หญิงพยายามจับเขาโดยไม่ได้รับรู้ถึงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของเขา พ่อแม่ของสองเมืองแยกทางกันตั้งแต่เขายังเล็กและทิ้งไว้ที่โรงเรียนประจำ เขาจึงรู้จักเพื่อนชื่อสกรรจ์ผู้มีครอบครัวแต่กร้าวไม่ต่างจากเขา พ่อแม่ของสองเมืองและสกรรจ์ ต่างก็เป็นคนมีตระกูลดี มีชื่อเสียงในสังคม แต่แต่งงานกันได้ไม่นานก็ต้องหย่าร้างกัน ทว่าสกรรจ์ไม่เข้มแข็งและต่อสู้ชีวิตอย่างสองเมือง สุดท้ายสกรรจ์จึงต้องจบชีวิตด้วยโรคพิษสุราเรื้อรังสกรรจ์มีน้องสาวต่างมารดาชื่อว่าบาลี ซึ่งเป็นผู้หญิงเพียงคนเดียวที่สองเมืองรักด้วยความบริสุทธิ์ใจ บาลีเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ หลังจากที่พ่อแม่ของบาลีแยกทางกัน เติบโตอยู่กับพ่อ จากนั้นก็ไปอยู่กับแม่ที่ต่างประเทศ ใช้ชีวิตอย่างอิสระคบหาเพื่อนต่างเพศหลายคน ส่วนพ่อก็มีภรรยาใหม่และผู้หญิงอื่นอีกมากมาย ชีวิตของบาลีกับสองเมืองจึงมีปัญหาครอบครัวที่เหมือนกันทั้งสองคนมีความขมขื่นใจมาก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่บาลีพยายามทำความเข้าใจในปัญหาดังกล่าวและชักจูงให้สองเมืองลืมความขมขื่นใจในวัยเด็ก สองเมืองกับบาลีตัดสินใจทดลองอยู่ด้วยกันแต่หากนั่นเป็นความต้องการของบาลีที่พยายามที่จะรักษาแผลในใจของสองเมือง ทว่ากลับกลายเป็นต่างคนต่างช่วยเหลือประคับประคองชีวิตกันและกัน สองเมืองเองก็มีน้องต่างมารดาอีกสองคนคือปลอดกับเรืองรามซึ่งถูกทอดทิ้งเช่นกันแต่ประพฤติตนอย่างโจร ทั้ง ๆ ที่สองเมืองพยายามส่งเสริมเลี้ยงดูน้องทั้งสองแต่ก็ดูเหมือนจะทำคุณบูชาโทษจนถูกทั้งสองพาพวกยกเค้า แต่ก็ต้องถูกจับเข้าคุก สองเมืองกับบาลีจึงต้องรับภาระดูแลสองคนของเรืองราม ต่อมาพวกเขาได้ให้โอกาสแก่พ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวกลับมาเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยเหตุนี้สองเมืองจึงรักบาลี และมั่นใจว่าชีวิตคู่ของเขาและเธอจะไม่ล้มเหลวเช่นเดียวกับชีวิตของพ่อแม่ ต่างตั้งใจว่าจะเป็นพ่อแม่ที่เป็นตัวอย่างที่ดีไม่ใช่เป็นเพียงรูปหล่อด้วยปูนที่ปิดทองซึ่งยอมไร้ค่าเพราะงามแต่เพียงเปลือกภายนอกเท่านั้น

2. ใบไม้ที่หายไป

เป็นกวีนิพนธ์ที่รวบรวมความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนมาเรียงร้อยตามเหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาสู่ชีวิตเธอ โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วงเวลาคือระหว่าง พ.ศ. 2513-2515 เธอคือสาวน้อย วัยเยาว์ผู้มองโลกอันสวยงาม ระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2519 เธอคือผู้พลัดถิ่นของดาวจุฬา ฯ มาสู่ผู้มีอุดมการณ์มุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาสังคมระหว่าง พ.ศ. 2520 -2522 เธอคือทหารป่า สหายใบไม้ที่เชื่อมั่นว่าการตัดสินใจถูกต้องแล้วที่จะอุทิศตนเพื่อต่อสู้กับความอยุติธรรมต่างๆระหว่างพ.ศ. 2522-2523 เธอคือกรวดเม็ดร้าวที่เจ็บช้ำด้วยความพ่ายแพ้และเธอได้รับบทบาทของการเป็นแม่ช่วงสุดท้าย ระหว่าง พ.ศ. 2524-2528 เธอคือนักศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยชั้นนำในอเมริกาเป็นช่วงเวลาของการรักษาบาดแผลชีวิตด้วยความสุขุมพร้อมกับเข้าใจธรรมชาติและสัจจะแห่งชีวิตดีขึ้น

3. อัญมณีแห่งชีวิต(เฉพาะเรื่องที่สะท้อนภาพลักษณ์ของผู้หญิง)

3.1 แม่ครับ

แม่ครับเป็นเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดผ่านกระแสน้ำของ “หนูย” เด็กชายตัวน้อยที่เพิ่งสูญเสียแม่ไป หนูยได้บอกเล่าเรื่องราวผ่าน “กระแสน้ำ” และ “ความฝัน” อันแสดงถึงความรักและความผูกพันที่มีต่อแม่ ทำให้หนูยได้รู้ว่าแท้จริงแล้วแม่ไม่ได้หายไปไหน แต่แม่ยังมีตัวตนอยู่ในความรู้สึกและความทรงจำของหนูยเสมอ

3.2 ปลาหางเปีย

ผู้เขียนกล่าวถึง “ปล้อง” เด็กหญิงที่มีลักษณะก้าวร้าว โผงผาง หัวรั้น และมีความรู้สึกที่ผู้ใหญ่มิรักคนเท่ากบ “ป๊อด” น้องชายซึ่งเป็นเด็กที่เรียนเก่งมักได้รับการชื่นชมของเล่นจากผู้ใหญ่ในบ้านเสมอ วันหนึ่งป๊อดได้ของขวัญเป็นว่าหางปลาที่น้ำซึ่มาฝากจากญี่ปุ่น ธรรมเนียมญี่ปุ่นนั้นจะแขวนว่าชนิดนี้ไว้ที่หน้าบ้านในเด็กผู้ชายเพื่อแสดงว่าบ้านนี้มีเด็กผู้ชาย เมื่อป๊อดนำว่านี้อวดปล้อง ก็ยังเป็นกระดุนปมด้อยของเด็กหญิงที่ไม่ได้รับการเหลียวแลจากคนในหมู่บ้านอยู่แล้ว ให้งยังเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเพิ่มขึ้น จนความอัดอั้นตันใจของปล้องมีถึงขีดสุด

เมื่อได้รู้จากคำพูดของป๊อควาตาเคยบอกว่าไม่อยากให้ปล้องเกิด ปล้องได้ระบายความอัดอั้นนี้กับยายเมื่อตนกำลังจะถูกทำโทษเนื่องจากก้าวร้าว ยายจึงได้มอบว่าหางปลาที่น้ำซื้อมาจากญี่ปุ่น เช่นกันแต่เก็บเอาไว้ให้ปล้อง โดยมีลักษณะพิเศษกว่าว่าหางปลาของป๊อด คือมีเปียผูกติดทั้งสองข้าง

3.3 หม้อที่ขุดไม่ออก

หม้อที่ขุดไม่ออก กล่าวถึงชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่กับสามีและลูกอีกสองเธอเติบโตมาในครอบครัวที่ค่อนข้างมีฐานะ และความเป็นลูกคนเล็กของครอบครัวจึงทำให้ได้รับการทะนุถนอมเลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี เธอจึงเป็นคนที่อ่อนโยนและไม่ค่อยมั่นใจในตนเองนักเมื่อต้องเผชิญปัญหาต่างๆ ในขณะที่สามีของเธอมีพื้นเพเดิมมาจากครอบครัวที่แร้นแค้น แต่เขาใช้ความสามารถและความทะเยอทะยานไต่เต้าจนมีหน้าที่การงานที่มั่นคงในปัจจุบัน เขาจึงเป็นคนที่ภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเองสูง อีกทั้งยังเห็นคุณค่าของวัตถุมากกว่าจิตใจ สิ่งเหล่านี้เขาได้แสดงออกผ่านการยกตัวเองสูง ดูถูก และกริ้วกราดเธอในเรื่องต่างๆ นานา เนื่องจากเธอทำอะไรไม่ค่อยเป็น จึงมักผิดพลาดและไม่ได้อย่างที่เขาต้องการอยู่เสมอจนถึงขั้นทำร้ายร่างกายเธอในวันหนึ่ง เพราะเธอทำหม้อหุงข้าวไหม้ดำและขุดไม่ออกจึงเอาไปซ่อนไว้ เนื่องจากกลัวสามีดูค่า แต่สามีของเธอมาพบหม้อใบนั้นเสียก่อน

3.4 คนนอกใบลาน

เริ่มเรื่องด้วยการกล่าวถึงงานฉลองพระไตรปิฎกของวัดท้ายตลาด ชาวบ้านแห่กันทำบุญโดยเชื่อว่าการสร้างพระไตรปิฎกจะช่วยให้ได้บุญมากและได้ขึ้นสวรรค์ชั้นสูงกว่าคนอื่น ยายหนูตาลซึ่งฝึกไฟในศาสนาก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน แต่คิดตรงที่ว่าบ้านของแกอยู่ตรงในละแวกวัดตลิ่งเหล็ก วัดดังกล่าวไม่สนใจการทำบุญเหมือนกับวัดท้ายตลาด ยายหนูตาลจึงคิดที่จะไปทำบุญที่วัดท้ายตลาดโดยเอาเงินส่วนหนึ่งจากเงินเก็บทำบุญ เพราะทนไม่ได้หากต้องตายไปแล้วอยู่ในสวรรค์ชั้นต่ำกว่าคนอื่นๆ ยายหนูตาลมีน้องชายคนหนึ่งคือตาเสนาะ ซึ่งมีแนวคิดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับพี่สาว ตาเสนาะไม่เห็นด้วยกับการทำบุญที่ต้องเอารายได้จากการทำงานหนักไปให้เพื่อที่จะทำบุญ ทั่วๆ ที่พระไม่ได้ทำงานอะไรเลย ความคิดที่แปลกแหวกแนวกว่าคนอื่นนี้ทำให้ชาวบ้านมองตาเสนาะว่าเป็นพวกนอกกรอบ ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วยแม้แต่ยายหนูตาลพี่สาวแท้ๆ ก็ไม่ยุ่งเกี่ยว วันหนึ่งตาเสนาะพบเพชรถูกงักดอยู่ เขาจึงอุ้มเพชรแล้วรีบไปยังเรือเพื่อที่จะพาไปยังสุข

ศาลาในหมู่บ้านแต่มีรอยเท้าเห็นเข้าคิดว่าตาเสนาจะทำร้ายณจึงใช้ปืนยิงนายเสนาจนถึงแก่ความตาย

3.5 ขอทาน

ผู้เขียนกล่าวถึงตัวละครสองตัวคือตากุดซึ่งพิการชาด้วยข้างหนึ่งกับยายเหลซึ่งตาเหล ทั้งสองผู้มีอาชีพเป็นขอทานในซอยแห่งหนึ่ง ด้วยการร้องเพลงประกอบกับการตีฉิ่งตามจังหวะ วันหนึ่งพระได้บิณฑบาตผ่านขอทานทั้งสอง ยายเหลจึงได้อาข้าวเปล่าถุงเล็ก ๆ ถวายพระ พระก็รับบิณฑบาตและอธิษฐานขอให้ตัวพระองค์ได้บรรลุผลบารมีบ้างครั้งผู้ใหญ่ในซอยจะยกตัวอย่างบาปบุญโดยใช้ความไม่สมประกอบของขอทานทั้งคู่ในการอบรมสั่งสอนเด็กๆ ไม่ให้ทำบาปกรรมแต่ดีทำร้ายพ่อแม่ เพราะจะมีสภาพเป็นเช่นเขาทั้งสอง นอกจากนี้ขอทานคู่นี้ยังได้เป็นแบบในการสร้างงานให้ศิลปินจนได้รางวัลดีเด่น และเป็นสิ่งที่สร้างความสบายใจในการทำงานให้กับหญิงสาวผู้หนึ่งเอาเงินห้าร้อยบาทให้ยายเหลเพื่อซื้อความสุขและความสบายใจในวันเกิดของตัวเอง

3.6 จดหมายถึงแผ่นดิน

จดหมายถึงแผ่นดิน ผู้เขียนบอกเล่าในลักษณะของจดหมายถึงพระแม่ธรณีเขาเล่าถึงการเดินทางไปชะอำและชายทะเลแถบจังหวัดพังงาและได้ประสบกับสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างความสกปรกให้กับชายทะเล การทิ้งสิ่งปฏิกูลลงสู่ทะเล การไม่ทิ้งขยะลงในถังขยะ หรือแม้แต่ประเพณีเช่นการลอยกระทงก็สร้างความสกปรกให้กับบ้านเมืองอย่างเห็นได้ชัด ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ควรปลูกฝังที่จิตสำนึกของคนให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ควรทำผิดหรือทิ้งให้สกปรกเพราะเห็นว่าคนอื่นก็ทำได้

4. ช่างสำราญ

เป็นเรื่องของเด็กชายกำพล ช่างสำราญ อายุ 5 ขวบ พ่อแม่ของเขาแยกทางกันเดินและทิ้งเขาให้อยู่ในความดูแลของชุมชนห้องแถว คุณแม่ทองจันทร์ กำพลจึงย้ายไปอยู่กับคนนั้นบ้างคนนี้นั้นบ้างแล้วแต่ว่าจะมีใครชวนบางวันก็ต้องอดเพราะชาวบ้านลืมหือคิดว่าคนอื่นดูแลเขาแล้ว กำพลจึงต้องหาทางเอาตัวรอดไปวันๆ และมีความหวังจะได้กลับไปอยู่กับพ่อแม่แต่ความหวังนั้นก็ดูจะ

กลางเดือนและรีบหรี่มาก กำพลเป็นเด็กที่มองโลกในแง่ดี เพราะแม้จะไม่มีบ้านพักเป็นหลักแหล่ง ถูกพ่อแม่ทิ้งไป แต่เขาก็กินมองโลกในแง่ดีได้ ผู้เขียนใช้มุมมองของเด็ก 5 ขวบ มองสิ่งต่างๆ เพื่อไม่ให้ดูเครียดและโหดร้ายหดหู่เกินไป เพราะเด็กจะลืมน่ายและสนุกไปวันๆ ไม่คิดมากเหมือนผู้ใหญ่ แม้จะมีความทุกข์ แต่ประเดี๋ยวก็ลืม เพราะมีเรื่องอะไรใหม่ๆ ผ่านเข้ามาเสมอ ทำให้ลืมความทุกข์ไปได้

5. ความสุขของกะทิ

เป็นเรื่องของกะทิ เด็กหญิงวัยเก้าขวบที่ไม่ได้อยู่กับแม่ แต่อยู่กับตาชายผู้เกษียณราชการแล้วและกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในต่างจังหวัดที่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ กะทิมีความสุขอยู่กับตาชาย และชีวิตที่เรียบง่ายที่ต่างจังหวัด เธอไม่รู้สึกละอายหรืออับอายกับการที่ไม่มีแม่ ต่อมาเธอได้รับรู้เรื่องราวของเธอเองว่าเหตุใดแม่จึงไม่สามารถจะอยู่กับเธอได้ เธอได้รู้ชีวิตของเธอว่าเกิดจากความรักของแม่กับพ่อที่เป็นชาวพม่า และเหตุใดแม่จึงพาเธอกลับเมืองไทย รวมทั้งการที่แม่ไม่สามารถอยู่กับเธอได้ แม่ป่วยมากและได้ให้กะทิตัดสินใจเองว่าต้องการจะมีพ่อและไปอยู่กับพ่อที่ต่างประเทศ หรือจะเลือกใช้ชีวิตอยู่เมืองไทยอย่างมีความสุขกับตาชายและญาติพี่น้องรักใคร่เธออย่างจริงใจ และมีชีวิตที่เป็นสุขท่ามกลางสิ่งแวดล้อมอันสุขสงบ ตอนจบ ผู้อ่านจะได้รู้ได้ว่า กะทิตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่กับคนที่เธอคุ้นเคยคือตาชายมากกว่าที่จะไปอยู่กับพ่อที่เธอไม่เคยรู้จักเลย ความสุขของกะทิเป็นความสุขที่หาได้ไม่ยากเพราะเธอพอใจกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว เธอไม่ได้ไขว่คว้าสิ่งที่เธอไม่รัก เธอไม่โหยหาความรักจากสิ่งหรือคนที่เธอไม่คุ้น เธอจึงเป็นสุขกับชีวิตได้ๆ